

Broj: 869/25

Podgorica, 31. decembar 2025. godine

KM/KM

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa članom 41. Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11, 032/14, 021/17), nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi X.X., iz X.Y., daje

M I Š L J E N J E

I UVOD

1. Podnosilac pritužbe, u suštini, prigovara nejednakom i arbitrarnom postupanju i povredi prava na obrazloženu odluku, a sve u vezi sprovođenja bezbjednosne provjere u postupku prijema na Policijsku akademiju u Danilovgradu (XIX generacija).

2. Podnosilac je u pritužbi, između ostalog, naveo da je kao kandidat za Policijsku akademiju uspješno prošao sve faze prijemnog ispita, odnosno testove opšteg znanja, fizičku provjeru, psihološka testiranja i ljebarske preglede, te da je bio rangiran među najuspješnijim kandidatima. Podnosilac konkretizuje da bezbjednosnu provjeru nije uspješno prošao bez ikakvog pisanog obrazloženja niti uvida u razloge takve odluke; da protiv njega nije vođen krivični postupak, niti prekršajni postupak, da ne posjeduje krivični dosije, niti da je evidentiran po bilo kom osnovu koji bi ukazivao na bezbjednosni rizik. Podnosilac dodaje da su mu u periodu kraćem od godinu dana izdata dva oružna lista od strane OB Ulcinj (br. od godine i br. od godine) što, kako navodi, potvrđuje da je prethodno prošao sve zakonom propisane bezbjednosne provjere istog organa.

II ISPITNI POSTUPAK

3. U cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti Zaštitnik je, saglasno odredbi člana 35. stav 1. Zakona o Zaštitniku/ci, pokrenuo postupak aktom br. 869/25 od 24. oktobra 2025. godine zatražio od Policijske akademije, odnosno Ministarstva unutrašnjih poslova da se izjasne na sve navode iz pritužbe. Istovremeno, od Policijske akademije je zatraženo da opiše i dokumentuje postupak selekcije prijavljenih kandidata, rezultate testiranja,

kriterijume, kao i odluku o izboru kandidata/kinja, te da precizira da li je za podnosioca pritužbe donijet akt sa obrazloženjem i poukom o pravnom lijeku, a u vezi sa postupkom selekcije kandidata/kinja. Od Ministarstva unutrašnjih poslova je zatraženo da detaljno opiše i dokumentuje postupak bezbjedonosne provjere koja je vršena za potrebe upisa kandidata/kinja u Policijsku akademiju, te da precizira da li je u vezi sa postupkom bezbjedonosne provjere za podnosioca pritužbe donijet akt sa obrazloženjem i poukom o pravnom lijeku, i ako jeste da ga dostavi Zaštitniku.

4. JU Viša stručna škola "Policijska akademija" se, aktom br. 5662 od 5. novembra 2025. godine, izjasnila i obavijestila Zaštitnika o sljedećem:

- Da je kandidat X.X. podnio prijavu na javni konkurs za upis XIX generacije polaznika Obrazovnog programa policajac/ka u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad i ispunio 8 od 9 uslova koji su potrebni za upis u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad.
- Da su Pravilnikom o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova broj 695/1 od 24. februara 2025. godine propisani uslovi koje kandidati moraju ispunjavati da bi mogli biti upisani u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad i to: da kandidat ima završenu srednju školu - IV stepen; da kandidat nije stariji od 28 godina, zaključno sa danom zatvaranja oglasa; da kandidat ima crnogorsko državljanstvo; da kandidat nije kažnjavao i da se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti; da ne postoje bezbjednosne smetnje, u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima; da kandidat ima položen ispit za vozača "B" kategorije; da kandidat ima osnovno znanje engleskog jezika; da kandidat poznaje osnove informatike i da kandidat ispunjava posebne fizičke, psihičke i zdravstvene sposobnosti koje se utvrđuju.
- Da je, u skladu sa članom 4 Pravilnika o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova, procedura za upis kandidata u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad eliminatornog karaktera, što znači da ukoliko kandidat u postupku regrutacije i selekcije ne ispunji samo jedan uslov od uslova propisanih Pravilnikom ne može biti upisan u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad;
- Da kandidat X.X. nije ispunio uslov koji propisuje da kandidat mora biti dostojan za obavljanje poslova u policiji, u skladu sa zakonom, dok je ostale posebne uslove za upis u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad ispunio;
- Da provjeru postojanja bezbjednosnih smetnji kandidata za obavljanje poslova u policiji vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova, u skladu sa zakonom;
- Da Ministarstvo unutrašnjih poslova, nakon završenih bezbjednosnih provjera za sve potencijalne polaznike JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad, dostavlja spisak lica, odnosno kandidata za koje postoje bezbjednosne smetnje iz člana 127 Zakona o unutrašnjim poslovima za prijem na osnovno policijsko obrazovanje;
- Da JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad nema uvid u razloge zbog kojih X.X. nije ispunio ovaj uslov, a shodno članu 128 stav 10 Zakona o unutrašnjim poslovima, zbog čega

ne može komentarisati razloge zbog kojih je pomenuti kandidat dobio negativne bezbjednosne provjere;

- Da je u skladu sa članom 4 Pravilnika o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova, procedura za upis kandidata u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad eliminatornog karaktera, što znači da ukoliko kandidat u postupku regrutacije i selekcije ne ispuni samo jedan uslov od uslova propisanih Pravilnikom ne može biti upisan u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad, a što dalje znači da se postupa na isti način kao kada kandidat ne ispuni bilo koji od uslova potrebnih za upis u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad;

- Da JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad nema zakonski osnov, a samim tim ni mogućnost da obrazloži kandidatu razloge zbog kojih nije ispunio uslov koji se odnosi na postojanje bezbjednosnih smetnji, jer u iste nema uvid;

- Da se upis u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad vrši na osnovu Pravilnika o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova, a u skladu sa članom 58 Statuta JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad koji propisuje: "Faze procedure izbora kandidata, bliži način rada Centralne i stručnih komisija, administrativno - tehnički tok procedure upisa, kao i druga pitanja u vezi sa regrutacijom, selekcijom i izborom kandidata bliže će se urediti posebnim aktom, koji donosi Upravni odbor akademije".

- Da je u konkretnom slučaju riječ o Pravilniku o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova, čije su odredbe za JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad obavezujuće prilikom sprovođenja postupka regrutacije i selekcije kandidata;

- Da ukazuju i na relevantne članove i odredbe Zakona o unutrašnjim poslovima, a koji se odnose na uslove zasnivanja radnog odnosa u zvanju policijskih službenika, bezbjednosne smetnje i način utvrđivanja postojanja bezbjednosnih smetnji, a koji se odnose i na polaznike JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad, kao buduće policijske službenike, koji će tokom školovanja praktičnu nastavu, a nakon završenog školovanja, pripravnički staž obavljati u Upravi policije, i to članove: 125 koji propisuje uslove za zasnivanje radnog odnosa; 127 koji propisuje bezbjednosne smetnje; 128 koji propisuje način utvrđivanja postojanja bezbjednosnih smetnji;

- Da naročito ukazuju na član 128 stav 11 Zakona o unutrašnjim poslovima koji propisuje: "o postojanju bezbjednosne smetnje obavijestiće se kandidat, pri čemu ne postoji obaveza obavješćavanja kandidata o razlozima na osnovu kojih je utvrđeno postojanje bezbjednosne smetnje."

4.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova se izjasnilo aktom koji je označen stepenom tajnosti „interno“.

III UTVRĐENE ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

5. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, pritužbe, izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije, utvrđene su sljedeće činjenice i okolnosti relevantne za donošenje mišljenja:

- Pravilnikom o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova je uređena procedura odabira kandidata koja se sastoji od: pripremne faze; preliminarne selekcije; testiranja; odlučivanja; postupka po prigovoru i žalbi i administrativno-tehničke faze i utvrđeni su kriterijumi za ocjenjivanje testova. Odredbom člana 24 Pravilnika propisano je da direktor Policijske akademije, na osnovu rang liste uspješnosti i prijedloga odluke o prijemu kandidata koju je utvrdila i objavila Centralna komisija, donosi odluku o prijemu kandidata, dok je članom 26 propisano da se protiv odluke direktora Policijske akademije iz člana 24 stav 1 ovog Pravilnika može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom.

- Na sajtu Policijske akademije je objavljena Odluka o prijemu kandidata XIX generacije polaznika Obrazovnog programa policajac/ka, br. 4798/1 od 2. oktobra 2025. godine, u kojoj je navedeno 90 kandidata/kinja koji/e su primljeni/e, sa obrazloženjem, između ostalog, da je nakon završenog procesa regrutacije i selekcije kandidata, Centralna komisija za odabir XIX generacije polaznika Obrazovnog programa policajac/ka utvrdila i objavila Rang listu uspješnosti i Prijedlog odluke o prijemu kandidata, na kojoj se našlo 90 kandidata/kinja koji ispunjavaju sve opšte i posebne uslove za upis u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad prosisane Pravilnikom o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova;

- Odluka sadrži pravnu pouku da se protiv iste može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom.

IV RELEVANTNI PROPISI

6. Ustav Crne Gore:

"Član 8 stav 1

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Član 9

Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva.

Član 17

Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.

Član 20

Svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

Član 32

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 75 stav 1

Jemči se pravo na školovanje pod jednakim uslovima.”

7. Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 070/21, 123/21, 003/23):

“Član 127

Smatra se da postoje bezbjednosne smetnje iz člana 125 stav 1 tačka 4 ovog zakona, za prijem pripravnika i za prijem na osnovno, odnosno visoko policijsko obrazovanje, u smislu ovog zakona, ako:

1) je lice pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, osim za krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja za koja je propisana kazna zatvora do tri godine, ako nije brisana iz kaznene evidencije;

2) je lice osuđeno na kaznu zatvora za krivično djelo sa elementima korupcije u smislu ovog zakona, ako nije brisana iz evidencije;

3) je lice registrovano u evidenciji uživaoca opojnih droga, koju vodi organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja;

4) je lice kažnjeno za prekršaj protiv javnog reda i mira sa elementima nasilja, nasilničkog ponašanja ili izazivanja težih sukoba u svojoj radnoj i životnoj sredini i porodici, ako nije brisan iz prekršajne evidencije;

5) dosadašnje ponašanje, navike ili sklonosti ukazuju na nepodobnost za rad u policijskom zvanju;

6) lice ima ili održava veze sa licima koja neovlašćeno prikupljaju tajne i druge podatke, teroristima, saboterima, članovima organizovanih kriminalnih grupa ili licima za koja se osnovano sumnja da pripadaju takvim grupama;

7) lice prikriva ili daje netačne podatke o sebi i članovima porodice, koji su od značaja za vršenje policijskih poslova; ili

8) postoje druge okolnosti koje lice čine nedostojnim za rad u policijskom zvanju.

Krivičnim djelima sa elementima korupcije, u smislu ovog zakona, smatraju se krivična djela:

- zloupotreba službenog položaja;
- prevara u službi;
- protivzakoniti uticaj;
- navođenje na protivzakoniti uticaj;
- primanje mita,
- davanje mita, i
- zelenaštvo.

Član 128

Bezbjednosne smetnje utvrđuje Komisija za provjeru bezbjednosnih smetnji koju obrazuje ministar.

Provjeru postojanja bezbjednosnih smetnji iz člana 127 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 4 ovog zakona, Komisija za provjeru bezbjednosnih smetnji vrši uvidom u odgovarajuće evidencije.

Provjeru postojanja bezbjednosne smetnje iz člana 127 stav 1 tač. 5, 7 i 8 ovog zakona, Komisija za provjeru bezbjednosnih smetnji vrši u saradnji sa Policijom.

O postojanju bezbjednosne smetnje iz člana 127 stav 1 tačka 6 ovog zakona, Komisija za provjeru bezbjednosnih smetnji pribavlja mišljenje Agencije za nacionalnu bezbjednost, u skladu sa zakonom kojim se uređuje nacionalna bezbjednost.

Mišljenje iz stava 4 ovog člana Agencija za nacionalnu bezbjednost dostavlja u roku od 90 dana. Ako Agencija za nacionalnu bezbjednost ne dostavi mišljenje u roku iz stava 5 ovog člana smatraće se da ne postoji bezbjednosna smetnja iz člana 127 stav 1 tačka 6 ovog zakona. Izvještaj sa mišljenjem o postojanju ili nepostojanju bezbjednosne smetnje Komisija za provjeru bezbjednosnih smetnji dostavlja ministru, u roku od 30 dana od dana izvršenih provjera. Izvještaj iz stava 7 ovog člana ministar dostavlja Odboru za bezbjednost i odbranu, na upoznavanje. Lice za koje se vrši utvrđivanje bezbjednosnih smetnji daje pisanu saglasnost za utvrđivanje postojanja bezbjednosnih smetnji. *O postojanju bezbjednosne smetnje obavijestiće se kandidat, pri čemu ne postoji obaveza obavještavanja kandidata o razlozima na osnovu kojih je utvrđeno postojanje bezbjednosne smetnje.* Sastav i način rada Komisije za provjeru bezbjednosnih smetnji, kao i druga pitanja od značaja za provjeru postojanja bezbjednosnih smetnji propisuje Ministarstvo.”

8. Zakon o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 056/14, 020/15, 040/16, 037/17):

“Član 7

Stranka ima pravo na pravnu zaštitu u upravnoj stvari.

Član 14

Stranka ima pravo da učestvuje u upravnom postupku radi utvrđivanja činjenica i okolnosti koje su od značaja za donošenje upravnog akta.

Prije donošenja upravnog akta stranka ima pravo da se izjasni o rezultatima ispitnog postupka. Upravni akt se može donijeti bez izjašnjenja stranke samo u slučajevima propisanim zakonom.

Član 21

Rješenje se donosi u pisanom obliku.

Izuzetno, u slučajevima propisanim zakonom, rješenje se može donijeti usmeno.

Član 22 stav 1

Rješenje u pisanom obliku sadrži uvod, dispozitiv, obrazloženje, uputstvo o pravnoj zaštiti, potpis ovlašćenog službenog lica i pečat javnopravnog organa.

Član 111

Prije donošenja rješenja javnopravni organ je dužan, osim u slučajevima iz člana 113 ovog zakona, da obavijesti stranku o rezultatima ispitnog postupka.

Stranka ima pravo da se izjasni o rezultatima ispitnog postupka.

Javnopravni organ obavještava stranku o rezultatima ispitnog postupka usmeno ili pisanim obavještenjem.

Obavještenje iz stava 3 ovog člana sadrži:

- 1) ime i prezime, odnosno naziv stranke koja učestvuje u upravnom postupku i datum pokretanja postupka, u slučaju kad je upravni postupak pokrenut na zahtjev stranke;
- 2) podatke o izvedenim dokazima i rezultatima ispitnog postupka;
- 3) obavještenje o pravu stranke na uvid u spise predmeta, kao i o mjestu gdje se uvid može izvršiti;
- 4) obavještenje o pravu stranke da se izjasni o rezultatima ispitnog postupka i načinu ostvarivanja tog prava.”

9. Pravilnik o sastavu i načinu rada Komisije za provjeru bezbjednosnih smetnji za vršenje policijskih poslova ("Službeni list Crne Gore", br. 020/22):

“Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se sastav i način rada Komisije za provjeru bezbjednosnih smetnji za zasnivanje radnog odnosa u policijskom zvanju, prijem pripravnika i za prijem na osnovno, odnosno visoko policijsko obrazovanje i bezbjednosnih smetnji za dalji rad u policijskom zvanju, odnosno za nastavak pripravničkog staža, obrazovanja, obuke, kao i posebnog stručnog osposobljavanja ili usavršavanja u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima (u daljem tekstu: Komisija), kao i druga pitanja od značaja za provjeru bezbjednosnih smetnji.

Član 4

Radi provjere postojanja bezbjednosnih smetnji iz člana 1 ovog pravilnika, Komisija, u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima (u daljem tekstu: Zakon), dostavlja podatke o licu za koje se vrši provjera nadležnoj organizacionoj jedinici Policije prema mjestu prebivališta tog lica i Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Član 5

Provjeru postojanja bezbjednosnih smetnji za zasnivanje radnog odnosa u policijskom zvanju, prijem pripravnika i za prijem na osnovno, odnosno visoko policijsko obrazovanje vrši policijski službenik koga određuje rukovodilac organizacione jedinice iz člana 4 ovog pravilnika.

Prije vršenja provjere iz stava 1 ovog člana, lice za koje se vrši provjera, u skladu sa Zakonom, Policiji daje pisanu saglasnost za vršenje provjere.

Član 6 stav 1

Nakon davanja saglasnosti iz člana 5 stav 2 ovog pravilnika, lice za koje se vrši provjera popunjava upitnik za provjeru postojanja bezbjednosnih smetnji za zasnivanje radnog odnosa u policijskom zvanju, prijem pripravnika i za prijem na osnovno, odnosno visoko policijsko obrazovanje (u daljem tekstu: upitnik), koji sadrži mjesta u koja se upisuju podaci o: [...]

Član 7

O izvršenoj provjeri iz člana 5 stav 1 ovog pravilnika, policijski službenik sačinjava pisani izvještaj koji se sa popunjenim upitnikom dostavlja Komisiji, u roku od 30 dana od dana prijema popunjenog upitnika.

Sastavni dio izvještaja iz stava 1 ovog člana su spisi predmeta koji se odnose na izvršenu provjeru, u kojima moraju biti pojedinačno naznačeni svi izvori koji su korišćeni u postupku provjere i uloženi svi prilozi koji dokazuju tačnost prikupljenih podataka.

Član 8

Na osnovu izvještaja iz člana 7 ovog pravilnika, upitnika i mišljenja Agencije za nacionalnu bezbjednost, Komisija, u skladu sa Zakonom, sačinjava izvještaj sa mišljenjem o postojanju ili nepostojanju bezbjednosnih smetnji za zasnivanje radnog odnosa u policijskom zvanju, prijem pripravnika i za prijem na osnovno, odnosno visoko policijsko obrazovanje.”

10. Pravilnik o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova, br. 695 od 24. februara 2025. godine:

“Član 4

Procedura regrutacije i selekcije je eliminacionog karaktera.

Ukoliko kandidat u postupku regrutacije i selekcije ne ispuni jedan od predviđenih uslova, ne učestvuje u daljoj provjeri, odnosno smatraće se da ne ispunjava uslove za upis na Policijsku akademiju.

Član 6

Opšti uslovi koje kandidati moraju ispunjavati:

- završena srednja škola - IV stepen.

Član 7

Posebni uslovi za upis kandidata na Akademiju su:

- nije stariji od 28 godina, zaključno sa danom zatvaranja oglasa;
- ima crnogorsko državljanstvo;
- nije kažnjavao i da se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti;
- da ne postoje bezbjednosne smetnje, u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima;
- položen ispit za vozača "B" kategorije;
- osnovno znanje engleskog jezika;
- poznavanje osnova informatike;
- da ispunjava posebne fizičke, psihičke i zdravstvene sposobnosti koje se utvrđuju u skladu sa aktima Akademije."

11. Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11, 032/14, 021/17):

„Član 41

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje."

12. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

Relevantni dio člana 6 stav 1

"Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama..., ima pravo na pravičnu i javnu raspravu...pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona..."

Član 13

Svako kome su povrijeđena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu."

12.1. Protokol broj 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

"Član 2

Niko ne može biti lišen prava na obrazovanje. U vršenju svih svojih funkcija u oblasti obrazovanja i nastave država poštuje pravo roditelja da obezbijede obrazovanje i nastavu koji su u skladu s njihovim vjerskim i filozofskim uvjerenjima."

13. Povelja o temeljnim pravima Evropske unije:

"Član 41 st. 1 i 2, tačka (c)

Svako ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrasno, pravično i u razumnom roku.

Ovo pravo uključuje:

(c) obavezu uprave da obrazloži svoje odluke.”

V ZAKLJUČNA OCJENA

14. Podnosilac pritužbe prigovara nejednakom i arbitrarnom postupanju i povredi prava na obrazloženu odluku, a sve u vezi sprovođenja bezbjednosne provjere u postupku prijema kandidata/kinja XIX generacije polaznika Obrazovnog programa policajac/ka koji realizuje JU Viša stručna škola “Polijska akademija” Danilovgrad. Podnosilac konkretizuje da je uspješno položio testove opšteg znanja, fizičku provjeru, psihološka testiranja i ljekarske preglede, te da je bio rangiran među najuspješnijim kandidatima, ali da bezbjednosnu provjeru nije prošao bez ikakvog pisanog obrazloženja niti uvida u razloge takve odluke.

15. Polazeći od sadržine pritužbe i činjenično-pravnih okolnosti koje su dale povoda za vođenje postupka, Zaštitnik je zatražio izjašnjenja na navode iz pritužbe od Policijske akademije i Ministarstva unutrašnjih poslova. Istim aktima od Policijske akademije je zatraženo da detaljno opiše i dokumentuje postupak selekcije prijavljenih kandidata/kinja, rezultate testiranja, kriterijume, kao i odluku o izboru kandidata/kinja, te da precizira da li je za podnosioca pritužbe donijet akt sa obrazloženjem i poukom o pravnom lijeku, a u vezi sa postupkom selekcije i izbora kandidata/kinja. Od Ministarstva unutrašnjih poslova je zatraženo da detaljno opiše i dokumentuje postupak bezbjednosne provjere koja je vršena za potrebe upisa kandidata/kinja u Policijsku akademiju, te da precizira da li je u vezi sa postupkom bezbjednosne provjere za podnosioca pritužbe donijet akt sa obrazloženjem i poukom o pravnom lijeku, i ako jeste da ga dostavi Zaštitniku.

15.1. Iz izjašnjenja Policijske akademije, između ostalog, proizilazi da se procedura odabira kandidata/kinja za upis sprovodi kroz niz testiranja koja organizuje Policijska akademija, te da je ista eliminatarnog karaktera, odnosno da kandidat/kinja, ukoliko u postupku regrutacije i selekcije ne ispunji jedan od predviđenih uslova, ne učestvuje u daljoj provjeri i smatra se da ne ispunjava uslov za upis na Policijsku akademiju. Iz izjašnjenja dalje proizilazi da kandidati/kinje koji/e su uspješno završili/e sva testiranja na Policijskoj akademiji podliježu provjeri postojanja bezbjednosnih smetnji, te da X.X. nije ispunio uslov koji propisuje da kandidat mora biti dostojan za obavljanje poslova u policiji, u skladu sa zakonom, dok je ostale posebne uslove za upis u JU VSŠ “Polijska akademija” Danilovgrad ispunio. Policijska akademija dalje navodi da provjeru postojanja bezbjednosnih smetnji kandidata za obavljanje poslova u policiji vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova, u skladu sa zakonom, te da nema uvid u razloge zbog kojih X.X. nije ispunio ovaj uslov.

16. Ministarstvo unutrašnjih poslova se izjasnilo aktom koji je označen stepenom tajnosti „interno“.

17. Na osnovu dokumentacije koja egzistira u spisu predmeta proizilazi da je na sajtu Policijske akademije objavljena Odluka o prijemu kandidata XIX generacije polaznika Obrazovnog programa policajac/ka, br. 4798/1 od 2. oktobra 2025. godine, u kojoj je navedeno 90 kandidata/kinja koji/e su primljeni/e, sa obrazloženjem, između ostalog, da je Centralna komisija za odabir XIX generacije polaznika Obrazovnog programa policajac/ka, nakon završenog procesa regrutacije i selekcije kandidata, utvrdila i objavila Rang listu uspješnosti i Prijedlog odluke o prijemu kandidata, na kojoj se našlo 90 kandidata/kinja koji ispunjavaju sve opšte i posebne uslove za upis u JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad propisane Pravilnikom o regrutaciji i selekciji kandidata za više stručno obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova.

18. Imajući u vidu odredbu člana 128 stav 10 Zakona o unutrašnjim poslovima¹, Zaštitnik ukazuje da čak i kada je nacionalna bezbjednost u pitanju kao legitiman cilj zadiranja u osnovna ljudska prava i slobode, koncepti zakonitosti i vladavine prava u demokratskom društvu zahtijevaju da mjere koje utiču na osnovna ljudska prava budu predmet nekog oblika kontradiktornog postupka pred nezavisnim tijelom nadležnim da preispita razloge za odluku i relevantne dokaze, uz odgovarajuća proceduralna ograničenja u pogledu upotrebe povjerljivih podataka.² U kontekstu takvog postupka, odnosno lice mora biti u mogućnosti da ospori tvrdnju vlasti da je, npr. nacionalna bezbjednost ugrožena, zbog čega nezavisno tijelo mora biti u stanju djelovati u slučajevima kada procjena nema razumnu činjeničnu osnovu ili otkriva da je tumačenje "nacionalne bezbjednosti" nezakonito ili protivno zdravom razumu i proizvoljno.³

19. Zaštitnik podsjeća da dobra uprava, shodno svojim načelima i principima, između ostalog podrazumijeva da su organi javne vlasti u obavezi da dovoljno i jasno izlože odlučne činjenice i okolnosti na kojima zasnivaju svoju odluku. Na važnost obrazloženja pojedinačnih odluka javne vlasti insistira i Savjet Evrope koji je Rezolucijom (77)31 o zaštiti pojedinaca od akata javne vlasti odredio da kada god akt može povrijediti pravo, slobodu ili interes nekog lica, ono mora biti obaviješteno o razlozima na kojima se takav akt temelji.⁴

20. Prema stanju u spisu predmeta kod Zaštitnika proizilazi da podnosiocu pritužbe nije uručen niti jedan obrazložen akt sa poukom o pravnom lijeku o mogućnosti njegovog pobijanja, a u vezi sa negativnom bezbjednosnom procjenom, što dalje znači da nije uživao minimalni stepen zaštite od proizvoljnosti svojstvene pojmu zakonitosti u smislu Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Navedeni nedostaci u postupku

¹ „O postojanju bezbjednosne smetnje obavijestiće se kandidat, pri čemu ne postoji obaveza obavješćavanja kandidata o razlozima na osnovu kojih je utvrđeno postojanje bezbjednosne smetnje.”

² Vidjeti *Amie i drugi protiv Bugarske*, br. 58149/08, 12. februar 2013., stav 92

³ Vidjeti *Al-Nashif protiv Bugarske*, br. 50963/99, 20. jun 2002., stav 124

⁴ Rezolucija (77)31 o zaštiti pojedinaca od akata javne vlasti. Ova rezolucija ostavlja javnoj vlasti mogućnost stranci da saopšti razloge u obrazloženju akta.

selekcije i izbora kandidata za upis na Policijsku akademiju uslovili su suštinsku povredu prava na štetu podnosioca pritužbe i time doveli u pitanje ostvarivanje prava na korišćenje pravnih sredstava i zaštitu zakonom propisanih prava.

21. Zaštitnik ukazuje da je postupanje Komisije za provjeru bezbjednosnih smetnji Ministarstva unutrašnjih poslova i Policijske akademije, usljed kojeg podnosilac pritužbe nije obaviješten o razlozima zbog kojih nije ispunio uslov nepostojanja bezbjednosnih smetnji, u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima, dovelo podnosioca pritužbe u situaciju pravne nesigurnosti i stvorilo utisak proizvoljnosti, samovolje i arbitrarnosti. Usljed takvog postupanja podnosilac je onemogućen da sazna razloge zbog kojih nije upisan na Policijsku akademiju, što ga je isključilo iz mogućnosti pohađanja obrazovnog programa koji je izabrao i prema kojem je iskazao interesovanje.

22. Slijedom iznijetog, a imajući u vidu iznijetu praksu Evropskog suda za ljudska prava koja se konfrontira važećoj odredbi člana 128 stav 10 Zakona o unutrašnjim poslovima, Zaštitnik je mišljenja da je osporenim postupanjem podnosiocu pritužbe povrijeđeno pravo na obrazloženu odluku kao segment prava na pravično suđenje garantovano članom 32 Ustava Crne Gore i članom 6 stav 1 Evropske konvencije, kao i pravo na pravni lijek garantovano članom 20 Ustava Crne Gore i članom 13 Evropske konvencije, a u vezi sa pravom na školovanje iz člana 75 stav 1 Ustava Crne Gore, odnosno člana 2 Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog čega Zaštitnik ponavlja preporuku **Vladi Crne Gore** već datu u ranijem mišljenju br. 115/24, i to: *Da inicira postupak izmjene odredbe člana 128 stav 10 Zakona o unutrašnjim poslovima, na način kojim će se kandidatima/kinjama omogućiti da saznaju razloge na osnovu kojih je utvrđeno postojanje bezbjednosnih smetnji, a u skladu sa minimalnim stepenom zaštite od proizvoljnosti svojstvene pojmu zakonitosti u smislu Konvencije i navedenom praksom Evropskog suda za ljudska prava.*

23. U odnosu na konkretnu činjenično - pravnu situaciju podnosioca pritužbe, Zaštitnik

PREPORUČUJE

Ministarstvu unutrašnjih poslova - Komisiji za provjeru bezbjednosnih smetnji

- Da o razlozima postojanja bezbjednosne smetnje obavijesti podnosioca pritužbe u skladu sa standardima iznijetim u praksi Evropskog suda za ljudska prava.

JU VSŠ "Policijska akademija" Danilovgrad

- Da u formi upravnog akta obavijesti podnosioca pritužbe o razlozima zbog kojih nije upisan na Policijsku akademiju, uključujući i sve rezultate testiranja, sa jasnim i dovoljnim razlozima,

kao i poukom o pravnom lijeku kako bi mu se omogućilo da shvati suštinske razloge na temelju kojih nije upisan i da djelotvorno ostvari pravo na ulaganje pravnog sredstva.

Naznačeni subjekti su dužni da, u roku od 30 dana od dana prijema mišljenja, dostave izvještaj o radnjama i mjerama preduzetim radi izvršenja datih preporuka.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Nerma Dobardžić**

Dostaviti:

- Podnosiocu pritužbe;
- Ministarstvu unutrašnjih poslova - Komisiji za provjeru bezbjednosnih smetnji;
- JU VSŠ "Policajska akademija" Danilovgrad;
- Vladi Crne Gore, na upoznavanje;
- a/a.